

Oikeudenkäyntikulut - Luxemburg

Päivitystä suomennetaan parhaillaan.

Seuraavat kielet ovat jo saatavilla: [fr](#).

Tällä sivulla on tietoa oikeudenkäyntikuluista Luxemburgissa.

Oikeusalan ammattilaisten palkkioiden sääntely

Haastemiehet

Haastemiesten palkkiot vahvistetaan **haastemiesten palvelumaksujen määrittämisestä** 24. tammikuuta 1991 annetussa asetuksessa. Lisätietoja on [Luxemburgin haastemiesyhdistyksen](#) verkkosivustolla.

Asianajajat

Asianajajan ammatista 10. elokuuta 1991 annetun lain 38 §:n mukaan **asianajajat määrittävät itse palkkionsa** ja ammattitoiminnastaan aiheutuvat menot. Palkkion määrittämisessä otetaan huomioon erilaiset asian hoitamiseen vaikuttavat seikat, kuten asian merkitys ja vaikeus, siihen saatu ratkaisu ja asiakkaan tulot. Jos palkkio on kohtuuttoman suuri, **asianajajayhdistyksen hallitus** voi pienentää sitä tutkittuaan kaikki asiaan vaikuttavat näkökohdat. Lisätietoja on [Luxemburgin asianajajaliiton](#) verkkosivuilla.

Kiinteät oikeudenkäyntikulut

Kiinteät kulut siviilioikeudenkäynneissä

Kanteiden vireillepanoon siviilituomioistuimessa ei liity kiinteitä kuluja haastemiehen ja asianajajan palkkioita lukuun ottamatta. Periaatteessa **siviilituomioistuimissa ei aiheudu lainkaan kuluja**. Tuomion seurauksena saattaa kuitenkin koitua kuluja esimerkiksi tuomion täytäntöönpanosta ja sen mukaan, mitä vaatimuksia voittaneen osapuolen kanteessa esitetään.

Kiinteät kulut rikosoikeudenkäynneissä

Eri asianosaisilta perittävät kiinteät kulut

Rikostuomion tiedoksiantamisesta veloitetaan lähetykskuluna 0,25 senttiä sivulta. Mitään **muita kuluja ei peritä**. Jos asianajaja pyytää kopion tuomiolauselmasta, siitä veloitetaan tämä sama sivutaksa.

Missä vaiheessa oikeudenkäyntiä kulut peritään?

Rikosprosessilain (*code d'instruction criminelle*) 59 §:ssä veloitetaan rikoskanteen nostanut asianomistaja, joka ei saa oikeusapua, maksamaan kirjaajalle tietty summa vakuudeksi mahdollisista **oikeudenkäyntikuluista**.

Tutkintatuomari vahvistaa määräyksellä kanteen nostetuksi ja menettelyn vireille pannuksi. Hän määrää asianomistajan tulojen perusteella **vakuuden ja asettaa määräajan, jonka kuluessa se on maksettava**. Ellei vakuutta anneta, kanne jätetään tutkimatta. Jos asianomistajalla ei ole riittävästi tuloja, hänet voidaan vapauttaa vakuuden antamisesta.

Tämä menettely koskee tutkintatuomarille jätettyjä yksityisoikeudellisia kanteita. Syyttäjälle tehdyistä kanteluista ja ilmiannoista sekä asianomistajien oikeudenkäynnin aikana tai suullisessa istunnossa pääasian tutkivalle tuomioistuimelle esittämistä sivuvaatimuksista **ei peritä oikeudenkäyntikuluja**.

Kulut perustuslakiin liittyvissä oikeudenkäynneissä

Näissä oikeudenkäynneissä **ei peritä kiinteitä kuluja**.

Oikeudellisen edustajan (asianajajan) velvollisuus antaa ennakkotietoja

Asianosaisten oikeuksista ja velvollisuuksista tiedottaminen

Luxemburgin asianajajayhdistyksen 16. maaliskuuta 2005 annetun työjärjestyksen mukaan oikeudellisella edustajalla (asianajajalla) on **velvollisuus antaa ennakkotietoja** asiakkaalle, joka voit joutua asianosaiseksi oikeudenkäyntiin. Asianajajan on selitettävä, mitkä ovat asiakkaan oikeudet ja velvollisuudet, miten hän arvioi kanteen menestyvän ja paljonko kuluja asiakkaalle aiheutuu esimerkiksi siinä tapauksessa, että hän häviää oikeudenkäynnin.

Mistä löydän lisätietoa kustannuksista?

Mistä löydän tietoa oikeudenkäyntikuluista Luxemburgissa?

- edellä mainituista oikeuslähteistä ja verkkosivustoilta
- syyttäjänviraston vastaanotosta ja oikeustietopalvelusta
- naisten oikeuksiin erikoistuneesta syyttäjänviraston neuvontapalvelusta.

Millä kielillä löydän tietoa oikeudenkäyntikuluista?

- Lainsäädännössä nämä tiedot ovat ranskaksi.
- Muuten tietoa on saatavilla englanniksi, saksaksi, ranskaksi ja luxemburgiksi, ja eri neuvontapalvelut ja virastot opastavat asiakkaita kaikilla näillä kielillä.

Mistä löydän tietoa sovittelusta?

Sovittelusta voi hakea tietoa [Luxemburgin sovittelijayhdistyksen](#) (ALMA Asbl) ja [Luxemburgin asianajajaliiton sovittelukeskuksen](#) (CMBL) sekä [oikeusministeriön](#) sivustoilta.

Oikeusapu

Mitkä ovat vastaajille myönnettävän oikeusavun tulorajat siviili- ja rikosasioissa?

Missä tapauksissa ja millä edellytyksillä voi hakea oikeusapua?

Vähävaraiset henkilöt voivat saada **oikeusapua etujensa puolustamiseen** sillä edellytyksellä, että he ovat Luxemburgin kansalaisia, ulkomaalaisia, joilla on oikeus oleskella Luxemburgissa, jonkin EU:n jäsenvaltion kansalaisia tai ulkomaalaisia, joilla on kansainvälisen sopimuksen nojalla samanlainen oikeus oikeusapuun kuin Luxemburgin kansalaisilla.

Kaikilla ulkomaalaisilla, joiden koti- tai asuinpaikka on toisessa EU:n jäsenvaltiossa, on oikeus saada oikeusapua siviili- ja kauppaoikeudellisissa **rajat ylittävissä riita-asioissa**, jos he täyttävät edellytykset, joista säädetään oikeussuojakeinojen parantamisesta rajat ylittävissä riita-asioissa vahvistamalla oikeusapuun kyseisissä riita-asioissa liittyvät yhteiset vähimmäisvaatimukset 27. tammikuuta 2003 annetussa neuvoston direktiivissä 2003/8/EY. Direktiivi ei koske Tanskaa.

Direktiivin mukaan hakijalle, jonka koti- tai asuinpaikka on Luxemburgissa, voidaan myöntää siviili- ja kauppaoikeudellisissa asioissa oikeusapua asianajajan Luxemburgissa antamaa oikeudellista neuvontaa varten, myös **toisessa jäsenvaltiossa tehtävän oikeusapuhakemuksen laatimista varten**, siihen asti kun kyseinen oikeusapuhakemus on vastaanotettu.

Oikeusapua voidaan myöntää myös kenelle tahansa muulle **ulkomaalaiselle**, jonka varat ovat riittämättömät, **turvapaikka-, maahantulo-, oleskelu-, sijoittautumis- ja maastamuutto-oikeutta** koskevissa oikeuskäsittelyissä. Ulkomaalaiselle, jolla muiden säännösten nojalla on oikeus vaatia asianajajayhdistyksen puheenjohtajaa (*Bâtonnier de l'Ordre des avocats*) nimeämään hänelle asianajaja, myönnetään oikeusapua asianajajan palkkion maksamiseen ainoastaan vähävaraisuuden perusteella.

Vähävaraisuus määritetään hakijan ja samassa taloudessa asuvien perheenjäsenten kokonaisbruttotulojen ja omaisuuden perusteella, taattua vähimmäistuloa koskevan etuuden perustamisesta 29. huhtikuuta 1999 annetun lain 19 §:n 1 momentin ja 20 §:n mukaisesti ja sen 5 §:n 1–4 ja 6 momentissa vahvistettujen määrien rajoissa. Hakijan kanssa samassa taloudessa asuvien henkilöiden varallisuutta ei kuitenkaan oteta huomioon, jos puoliset tai vakituisesti samassa taloudessa asuvat ovat asiassa vastapuolina tai jos heidän välillään on sellainen oikeusriidan kohteeseen liittyvä eturistiriita, jonka takia kummankin varat on arvioitava erikseen.

Jos kantaja on **alaikäinen**, hänelle myönnetään oikeusapua joka tapauksessa vanhempien tai samassa taloudessa elävien henkilöiden varallisuudesta riippumatta. Valtiolla on kuitenkin oikeus periä vanhemmilta takaisin varat, jotka alaikäiselle on maksettu oikeusapuna vanhempia vastaan käydyssä oikeudenkäynnissä, jos näillä on riittävästi tuloja.

Poikkeustapauksissa oikeusapua voivat saada myös henkilöt, joilla ei varallisuutensa perusteella olisi siihen oikeutta, jos avun myöntämiselle on vakavat sosiaaliset, kantajan perhetilanteeseen liittyvät tai aineelliset perusteet.

Mihin oikeusapua käytännössä myönnetään?

Oikeusavun soveltamista koskevista säännöistä on säädetty asetuksella.

Oikeusapua voidaan myöntää **kantajalle ja vastaajalle sekä tuomioistuimissa että niiden ulkopuolella** käsiteltävissä rikos-, riita- ja hakemusasioissa.

Kaikissa yleisten ja hallintotuomioistuinten käsiteltäviksi tulevista asioista on mahdollista hakea oikeusapua.

Oikeusapua **voi hakea oikeudenkäynnin kuluessa**, ja jos hakemus hyväksytään, sitä voidaan maksaa takautuvasti kanteen vireillepanopäivästä tai asianajajayhdistyksen puheenjohtajan määräämästä päivästä lukien.

Oikeusapua voidaan myöntää myös turvaamistoimia varten sekä tuomioistuinten päätösten tai muiden **täytäntöönpanoperusteiden** täytäntöönpanoa varten.

Moottoriajoneuvojen omistajat eivät kuitenkaan voi saada oikeusapua ajoneuvon käytöstä aiheutuneisiin riitoihin.

Elinkeinonharjoittajat, teollisuuden edustajat, käsityöläiset ja ammattilaiset eivät voi saada oikeusapua kaupalliseen tai ammatilliseen toimintaansa liittyvissä riidoissa muuten kuin hyvin perustelluissa poikkeustapauksissa, eikä sitä pääsääntöisesti myönnetä myöskään hakijan riskisijoituksista aiheutuneisiin oikeusriitoihin.

Asianajajayhdistyksen puheenjohtaja voi kuitenkin myöntää oikeusapua myös edellä mainituissa tapauksissa, jos kyseessä on direktiivissä 2003/8/EY tarkoitettu **rajat ylittävä riita-asia**.

Rikosasioissa oikeusapua ei myönnetä tuomitun maksettavaksi määrättyjen kulujen ja sakkojen korvaamiseen.

Siviiliasioissa oikeusapua ei myönnetä tavanomaisten oikeudenkäyntikulujen tai väärinkäytön ja haitanteon luonteisesta oikeudenkäynnistä aiheutuvien kulujen korvaamiseen.

Jos oikeusriita ei selvästikään täytä tutkittavaksi ottamisen edellytyksiä tai jos se vaikuttaa perusteettomalta, kohtuuttomalta tai sisällöltään vähäpätöiseltä kustannuksiin nähden, hakija ei voi saada oikeusapua.

Oikeusapua ei myönnetä, jos kantajalla on mahdollisuus saada muualta korvaus kuluista, joiden kattamiseen hän hakee oikeusapua.

Oikeusavun saajalla on oikeus käyttää asianajajaa ja kaikkia muita viranomaisia, joiden apua hän tarvitsee asian valmistelussa, oikeudenkäynnissä tai tuomion täytäntöönpanossa.

Oikeusapupäätös

Oikeusavun myöntämisestä päättää sen tuomiopiirin **asianajajayhdistyksen puheenjohtaja** tai hänen tähän tehtävään valtuuttamansa jäsen, jossa hakijan kotipaikka sijaitsee. Jos hakijalla ei ole kotipaikkaa, oikeusapupäätöksen tekee Luxemburgin asianajajayhdistyksen puheenjohtaja tai hänen valtuuttamansa hallituksen jäsen.

Vähävaraiset henkilöt voivat toimittaa hakemuksensa puheenjohtajalle joko henkilökohtaisesti tai kirjeitse.

Jos tutkintavankeudessa oleva henkilö katsoo olevansa oikeutettu oikeusapuun ja haluaa hakea sitä, hänelle tutkintavankeuden aikana osoitettu asianajaja välittää hakemuksen puheenjohtajalle.

Jos tutkintatuomari on nimennyt epäillylle puolustajan, ja epäilty katsoo olevansa oikeutettu oikeusapuun ja haluaa hakea sitä, tutkintatuomari välittää hakemuksen puheenjohtajalle.

Puheenjohtaja selvittää hakijan varallisuuden, ja jos hakija täyttää edellytykset, tekee oikeusapupäätöksen ja nimittää hakijan vapaasti valitseman asianajajan. Jos hakija ei ole valinnut asianajajaa tai jos puheenjohtaja katsoo, ettei valinta ole tarkoituksenmukainen, puheenjohtaja valitsee oikeusavustajan. Oikeusavustaja voi kieltäytyä nimityksestä vain esteellisyyden tai eturistiriidan perusteella.

Kiireellisissä tapauksissa oikeusapua voi saada väliaikaisesti asianomaisen puheenjohtajan luvalla ja tämän määrittämiä menettelyjä varten ilman muita muodollisuuksia.

Alaikäisten oikeusapuhakemukset

Jos puheenjohtaja myöntää oikeusapua **alaikäiselle**, jonka vanhemmilla on niin suuret tulot, ettei alaikäistä voida pitää vähävaraisena henkilönä, vanhemmille tiedoksi annettavaan oikeusapupäätökseen liitetään maininta siitä, että valtiolla on oikeus vaatia heitä yhteisesti korvaamaan alaikäiselle oikeusapuna maksettavat summat.

Vanhemmat voivat 10 päivän kuluessa oikeusapupäätöksen tiedoksiantamisesta valittaa päätöksestä kurinpito- ja hallintolautakuntaan. Lautakunta tekee asiassa lopullisen päätöksen 40 päivän kuluessa valituksen tekemisestä.

Puheenjohtaja toimittaa alaikäistä koskevan lopullisen oikeusapupäätöksen tiedoksi oikeusministeriölle.

Rekisteri- ja kiinteistöverohallinto (*Administration de l'Enregistrement et des Domaines*) voi oikeusministeriön pyynnöstä periä alaikäiselle oikeusapuna maksetut summat takaisin vanhemmilta, joilla on riittävästi tuloja.

Oikeusavun peruuttaminen

Puheenjohtaja voi peruuttaa hakijan oikeusavun, myös kun oikeudenkäynti tai toimenpide, jota varten se myönnettiin, on jo päättynyt, jos päätöksen havaitaan perustuneen **perättömiin vakuutuksiin tai asiakirjoihin**. Oikeusapu voidaan peruuttaa myös, jos **oikeusavun saaja** saa oikeuskäsittelyn tai menettelyn aikana tai näiden toimenpiteiden johdosta **varoja**, joiden takia oikeusapuhakemus olisi hylätty, jos hakijalla olisi ollut ne käytössään hakemuksen jättöaikana. Oikeusavun saajan tai hänelle määrätyn oikeusavustajan on ilmoitettava puheenjohtajalle tällaisista tilanteista tapahtuneista muutoksista.

Oikeusavun saajalta peritään välittömästi takaisin kaikki siihen mennessä suoritettavat maksut, kulut, palkkiot, korvaukset, lisät, vakuudet ja ennakot.

Puheenjohtajan päätöksestä peruuttaa oikeusapupäätös ilmoitetaan välittömästi rekisteri- ja kiinteistöverohallinnolle, joka vastaa jo maksettujen määrien takaisinperinnästä.

Oikeusapupäätöksestä valittaminen

Puheenjohtajan päätöksestä, jonka mukaan oikeusapu on evätty tai peruutettu, voi **valittaa** kurinpito- ja hallintolautakunnalle. Muutosta on haettava kurinpito- ja hallintolautakunnan puheenjohtajalta kirjatulla kirjeellä **kymmenen päivän kuluessa** siitä, kun tieto epäamisestä tai peruuttamisesta on vastaanotettu. Lautakunta voi kutsua hakijan kuulemistilaisuuteen, jossa hän saa mahdollisuuden selittää valituksensa perusteet.

Kurinpito- ja hallintolautakunnan päätökseen voi **hakea muutosta** muutoksenhakulautakunnalta. **Määräaika** muutoksen hakemiselle on poikkeuksellisesti 15 päivää.

Asiaa käsittelevä tuomioistuin nimeää viran puolesta notaarin ja haastemiehen avustamaan oikeusavun saajaa. Jos tuomioistuinta ei ole määritetty, notaarin nimeää viran puolesta notaariyhdistyksen puheenjohtaja ja haastemiehen haastemiesyhdistyksen puheenjohtaja.

Asetuksella on vahvistettu yksityiskohtaiset säännöt oikeusavun myöntämisestä, oikeusavulla katettavista kuluista, aiheettomasti maksetun oikeusavun takaisinperinnässä noudatettavista edellytyksistä ja menettelyistä sekä menettelyistä, joita valtio noudattaa hyvittäessään kuluja asianajajille, jotka ryhtyvät avustamaan vähävaraista henkilöä. Asianajaja voi kuitenkin veloittaa palkkion, jos oikeusapua saaneen tulot kasvavat oikeudenkäynnin seurauksena tai muista syistä.

Viranomaisilla on velvollisuus auttaa hakijaa oikeusapuhakemuksen tekemiseen vaadittavien asiakirjojen kokoamisessa ja tarkastamisessa, eivätkä ne voi kieltäytyä tästä vetoamalla ammatti- tai hallintosalaisuuteen.

Mitkä ovat rikoksen uhreille myönnettävän oikeusavun tulorajat?

Vähävaraisuus määritetään **hakijan ja samassa taloudessa asuvien perheenjäsenten kokonaisbruttotulojen ja omaisuuden perusteella** taattua vähimmäistuloa koskevan etuuden perustamisesta 29. huhtikuuta 1999 annetun lain 19 §:n 1 momentin ja 20 §:n mukaisesti ja sen 5 §:n 1–4 ja 6 momentissa vahvistettujen määrien rajoissa. Hakijan kanssa samassa taloudessa asuvien henkilöiden varallisuutta ei kuitenkaan oteta huomioon, jos puoliset tai vakituisesti samassa taloudessa asuvat ovat asiassa

vastapuolina tai jos heidän välillään on sellainen oikeusriidan kohteeseen liittyvä eturistiriita, jonka takia kummankin varat on arvioitava erikseen.

Muut edellytykset oikeusavun myöntämiseksi rikoksen uhreille

Oikeusavun myöntämiseen ei liity muita ehtoja.

Muut edellytykset oikeusavun myöntämiseksi rikoksesta syytetyille

Oikeusavun myöntämiseen ei liity muita ehtoja.

Maksuttomat oikeudenkäynnit

Muita maksuttomia menettelyjä ei ole.

Missä tapauksessa hävinnyt osapuoli joutuu maksamaan voittaneen osapuolen kulut?

Siviiliasiat

Hävinnyt osapuoli joutuu maksamaan oikeudenkäyntikulut. Tuomioistuin voi kuitenkin erikseen perustellulla päätöksellä määrätä jonkin toisen asianosaisen maksamaan kaikki kulut tai osan niistä.

Jos olisi ilmeisen epäoikeudenmukaista, että hävinnyt osapuoli joutuu vastaamaan kustannuksista, jotka eivät sisälly oikeudenkäyntikuluihin, tuomioistuin voi määrätä vastapuolen korvaamaan hänelle tuomioistuimen määrittämän summan.

Nämä säännöt sisältyvät uuteen siviiliprosessilakiin sekä lakimiehille ja asianajajille maksettavista palkkioista 21. maaliskuuta 1974 annettuun asetukseen.

Rikosasiat

Jos syytetty, rikoksesta yksityisoikeudellisesti vastuussa oleva asianosainen tai asianomistaja häviää jutun, tuomioistuin määrää tämän maksamaan oikeudenkäyntikulut, myös syytetoimista aiheutuneet kulut. Jos asianomistaja on itse nostanut syytteen ja häviää jutun, hän vastaa henkilökohtaisesti kaikista oikeudenkäyntikuluista. Jos asianomistaja on yhtynyt syyttäjän nostamaan syytteeseen, hänen on korvattava ainoastaan osallistumisestaan aiheutuneet kulut.

Jos olisi ilmeisen epäoikeudenmukaista, että hävinnyt osapuoli joutuu vastaamaan kustannuksista, jotka eivät sisälly oikeudenkäyntikuluihin, tuomioistuin voi määrätä vastapuolen korvaamaan hänelle tuomioistuimen määrittämän summan.

Nämä säännöt sisältyvät uuteen siviiliprosessilakiin sekä lakimiehille ja asianajajille maksettavista palkkioista 21. maaliskuuta 1974 annettuun asetukseen.

Asiantuntijapalkkiot

Kukin asianosainen vastaa itse asiantuntijapalkkioista.

Kääntäjien ja tulkkien palkkiot

Kukin asianosainen vastaa itse kääntäjien ja tulkkien palkkioista.

Asiakirjoja

[Luxemburgin raportti oikeudenkäyntikulujen avoimuutta koskevasta tutkimuksesta](#)

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetyistä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Päivitetty viimeksi: 19/02/2014